

Załącznik nr 6

Tabela 9. Średnie roczne wielkości produkcji nawozów naturalnych i koncentracja azotu zawartego w tych nawozach w zależności od gatunku zwierzęcia gospodarskiego, jego wieku i wydajności oraz systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich⁶⁾

Gatunek/grupa technologiczna zwierząt	Ściółkowo		Bezściółkowo		System otwarty²⁾		Wartość współczynnika odliczenia koncentracji „W”⁴⁾
	Obornik³⁾	Obornik³⁾	Gnojówka³⁾	Gnojówka³⁾	Produkcja⁵⁾ (m³/lub t)	Zawartość (kg N/m³)	
Knury	5,3	3,1	3,2	3,1	1,9	3,3	4,6
Lochy luźne i prośne	4,8	3,9	3,2	3,9	1,8	4,2	4,6
Warchlaki	1,4	2,7	0,9	1,4	0,5	0,7	1,4
Prosięta	0,4	1,8	0,3	0,8	0,2	0,4	0,7
Tuczniki	2	4	1,3	4,3	1	4,6	1,9
Konie duże							
Ogiery	8,5	5	5	1,7	2	1,9	–
Kłacz, watachy	8,5	5,2	5,5	1,9	2,4	2,1	–
Žrebački powyżej 2 lat	6,5	4,2	5,5	1,5	1,7	1,8	–
Žrebački powyżej 1 roku do 2 lat	6	3,2	4	1,4	1,4	1,3	–
Žrebački od 6 miesiąca do 1 roku	2,5	2,7	2	1,3	1,2	0,9	–
Žrebięta do 6 miesiąca	1,6	1,3	1	0,8	0,7	0,5	–
Konie małe							
Ogiery	5,4	2,5	4	0,8	1,5	0,9	–
Kłacz, watachy	5,4	2,6	4,5	0,9	1,7	1	–
Žrebački powyżej 2 lat	4,5	2,1	4,5	0,8	1,2	0,9	–
Žrebački powyżej 1 roku do 2 lat	4	1,6	3,4	0,7	1	0,7	–
Žrebački od 6 miesiąca do 1 roku	1,7	1,4	1,4	0,6	0,8	0,5	–
Žrebięta do 6 miesiąca	1,2	0,4	0,7	0,4	0,7	0,3	–
Owce							

Gatunek/grupa technologiczna zwierząt	Ściółkowo		Bezściółkowo		System otwarty²⁾		Wartość współczynnika odliczenia koncentracji „W”⁴⁾
	Obornik³⁾	Obornik³⁾	Gnojówka³⁾	Gnojówka³⁾	Produkcja⁵⁾ (m³/rok)	Zawartość (kg N/m³)	
Tryki powyżej 1,5 roku	1,4	6,7	—	—	—	—	1,1
Owce powyżej 1,5 roku	1,2	6,9	—	—	—	—	1,1
Jagnięta do 3,5 miesiąca	0,4	8,3	—	—	—	—	0,8
Jarłaki	0,7	9,5	—	—	—	—	0,3
Drób							
Kury nieśne	0,029	20,7	—	—	—	0,014	22,4
Kury mięsne	0,018	20,7	—	—	—	0,014	21,6
Kury do 20 tygodnia	0,008	15,7	—	—	—	0,014	21,6
Broilers kurze	0,017	24,7	—	—	0,03	17,0	—
Kaczki	0,026	22,8	—	—	—	0,014	23,8
Gęsi	0,03	21,8	—	—	—	0,02	32,7
Indyki samce	0,048	41,5	—	—	—	—	24,8
Indyki samice	0,032	40,6	—	—	—	—	—
Przepiórki	0,002	1,2	—	—	—	—	0,001
Perliče	0,025	3,4	—	—	—	—	1,4
Lisy i jenoty							0,81
Samic	—	—	—	—	—	0,240	7,5
Samicia	—	—	—	—	—	0,292	9,6
Młodzież	—	—	—	—	—	0,130	5,3
Norki i tchórze							—
Samic	—	—	—	—	—	0,017	13,4
Samicia	—	—	—	—	—	0,015	16,5

Gatunek/grupa technologiczna zwierząt	Głęboka ściółka			Ściółowo			Bezściółowo			System otwarty ²⁾		Wartość współczynnika odliczenia koncentracji „W” ⁴⁾
	Obornik ³⁾	Obornik ³⁾	Gnojówka ³⁾	Produkcja ⁵⁾ (kg N/t)	Zawartość (kg N/t)	Produkcja ⁵⁾ (m ³ /rok)	Zawartość (kg N/m ³)	Produkcja ⁵⁾ (m ³ lub t/rok)	Zawartość (kg N/m ³ lub t)	Produkcja (t/rok)	Zawartość (kg N/t)	
Młodzież	–	–	–	–	–	–	–	0,011	9,5	–	–	–
Królik i nutrie												
Samiec	–	–	0,15	2,9	0,13	3,1	0,210	3,5	0,21	3,5	3,5	–
Samicą	–	–	0,17	3,2	0,11	3,3	0,230	3,8	0,23	3,8	3,8	–
Młodzież	–	–	0,08	2,6	0,05	2,8	0,110	3,2	0,11	3,2	3,2	–
Szynszyle												
Samiec	0,026	2,6	–	–	–	–	0,018	2,9	–	–	–	–
Samicą	0,032	3,1	–	–	–	–	0,021	3,5	–	–	–	–
Młodzież	0,023	2	–	–	–	–	0,012	2,3	–	–	–	–
Kozy												
Kozy matki	1,2	8,4	–	–	–	–	–	–	–	1	8,6	–
Koźleta do 3,5 miesięcy	0,4	9,4	–	–	–	–	–	–	–	0,3	9,80	–
Koźleta od 3,5 miesięcy do 1,5 roku	0,8	6,9	–	–	–	–	–	–	–	0,6	7,2	–
Inne dorosłe	1	8	–	–	–	–	–	–	–	0,8	8,7	–
Jelenie szlachetne												
Byki	1,8	8,3	–	–	–	–	–	–	–	1,5	8,7	–
Łanie	1,6	8,7	–	–	–	–	–	–	–	1,4	9	–
Młodzież	0,8	2,1	–	–	–	–	–	–	–	0,6	2,3	–
Jelenie sika i Daniele												
Byki	1,4	4,5	–	–	–	–	–	–	–	1,2	4,7	–
Łanie	1,3	5,1	–	–	–	–	–	–	–	1,1	5,2	–
Młodzież	0,6	1,6	–	–	–	–	–	–	–	0,5	2,7	–

Gatunek/grupa technologiczna zwierząt	Głęboka ściółka		Ściółkowo		Berścioletowo		System otwarty ²⁾		Wartość współczynnika odliczenia koncentracji „W” ⁴⁾
	Obornik ³⁾	Obornik ³⁾	Gnojówka ³⁾	Gnojówka ³⁾	Produkcja ⁵⁾ (m ³ /rok)	Zawartość (kg N/m ³)	Produkcja ⁵⁾ (m ³ /rok)	Zawartość (kg N/m ³)	
Strusie									
Strusie afrykańskie	0,8	1,75	–	–	–	–	–	–	0,9
Strusie Emu	0,5	1,5	–	–	–	–	–	–	0,4
Muły									
Muł powyżej 2 lat	3,4	2,4	–	–	–	–	–	–	–
Muł od 1 roku do 2 lat	2,8	1,8	–	–	–	–	–	–	–
Muł do 1 roku	1,4	1,7	–	–	–	–	–	–	–
Ostry									
Osiot powyżej 2 lat	2,9	2,1	–	–	–	–	–	–	–
Osiot od 1 roku do 2 lat	2,3	1,5	–	–	–	–	–	–	–
Osiot do 1 roku	1,6	1,4	–	–	–	–	–	–	–
Bawoły									
Bawół domowy powyżej 2 lat	10,85	2,03	–	–	–	–	–	–	–
Bawół domowy od 1 roku do 2 lat	8,68	1,96	–	–	–	–	–	–	–
Bawół domowy od 6 miesięcy do 1 roku	5,46	2,38	–	–	–	–	–	–	–
Bawół domowy do 6 miesięcy	1,68	2,66	–	–	–	–	–	–	–
Lamy									
Samice powyżej 1 roku	7,75	1,45	–	–	–	–	–	–	–
Samce powyżej 1 roku	6	1,3	–	–	–	–	–	–	–

Gatunek/grupa technologiczna zwierząt	Głęboka ściółka		Ściółkowo		Bezściółkowo		System otwarty ²⁾		Wartość współczynnika odliczenia koncentracji „W” ¹⁾
	Obornik ³⁾	Obornik ³⁾	Gnojówka ³⁾	Gnojówka ³⁾	Produkcja ⁵⁾ (m ³ /rok)	Zawartość (kg N/m ³)	Produkcja ⁵⁾ (m ³ /rok)	Zawartość (kg N/m ³)	
Młode od ½ do 1 roku	3,9	1,7	—	—	—	—	—	—	—
Cieletka/cria do ½ roku	1,2	1,9	—	—	—	—	—	—	—
Alpaki									
Samice powyżej 1 roku	3,875	1,1	—	—	—	—	—	—	—
Samce powyżej 1 roku	3	0,9	—	—	—	—	—	—	—
Młode od ½ do 1 roku	1,95	1,3	—	—	—	—	—	—	—
Cieletka/cria do ½ roku	0,6	1,6	—	—	—	—	—	—	—
Pozostałe gatunki									
Inne ¹³⁾	12	6	—	—	—	—	—	—	11
Produkt pofermentacyjny – fermentacja „mokra”	—	—	—	—	—	—	2,8 ^{7), 8)}	—	6,2
Separowana gnojówka – faza ciekła									
Bydło	—	—	—	—	—	—	2,8	—	—
Świnie	—	—	—	—	—	—	4,2	—	—
Separowana gnojówka – faza stała									
Bydło	—	—	—	—	—	—	3,4	—	—
Świnie	—	—	—	—	—	—	5,2	—	—

¹⁾ W systemie bezściółkowym dla drobiu pozyskiwany jest pomiot, a dla zwierząt futerkowych mieszania odchodów i niewielkiej ilości moczu. Wyłącznie dla tych kategorii produkcję i koncentrację wyrażono w t/rok i kg N/t.

²⁾ W przypadku utrzymywania zwierząt z wykorzystaniem budynków z nieograniczoną możliwością przemieszczania się zwierząt na nieutwardzoną powierzchnię, niebędącą ani pastwiskiem, ani utwardzonym wybiegiem, dla obliczenia produkcji nawozów naturalnych należy zastosować współczynnik 0,4, mnożąc go przez wielkość produkcji nawozów naturalnych wyliczoną przy założeniu utrzymywania zwierząt wyłącznie w budynkach, lub współczynnik 0,6 dla wartości wyliczonej średnich rocznych wielkości produkcji nawozów naturalnych i koncentracji azotu zawartego w tych nawozach dla systemu otwartego.

- ³⁾ Podane objętości:
- gnojowicy i gnojówka dotycząca poziomu 7–10% suchej masy w zależności od gatunku,
  - fazy ciekłej i stałej separatu dotyczącej poziomu odpowiednio 1,5–20,0% suchej masy separatów,
  - obornika i pomiotu dotyczącej poziomu 25–35% suchej masy w zależności od gatunku.

Przy nawozech naturalnych o innej, udokumentowanej badaniami w stacji chemiczno-rolniczej zawartości suchej masy, dokonuje się odpowiednich przeliczeń koncentracji „N” (kg/t lub m³).

Próbki do badań pobiera próbowiorca ze stacji chemiczno-rolniczej.

Użycie innych niż stoma lub trociny materiałów ściotowych nie zostało uwzględnione w obliczeniach i tabeli 9. W przypadkach użycia innych niż stoma lub trociny materiałów ściotowych należy uwzględnić wyłącznie wyniki analizy składu nawozów naturalnych wykonanej w stacji chemiczno-rolniczej.

⁴⁾ Wartość współczynnika odliczenia koncentracji „w” stosuje się dla obliczenia rzeczywistej koncentracji azotu w jednostce nawozów naturalnych wynikającej z udokumentowanych przez hodowcę praktyk żywieniowych zawartych w Kodeksie doradczym dobrym praktyki rolniczej dotyczącym ograniczenia emisji amoniaku opracowanym na podstawie art. 22a ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozech i nawożeniu (Dz. U. z 2021 r. poz. 76 oraz z 2022 r. poz. 1370 i 2364).

⁵⁾ Przeliczniki objętości nawozów naturalnych na ich mase;

Gatunek zwierząt	Współczynnik przeliczeniowy (t/m³) – ciężar objętościowy		
	Nawozy płynne – gnojówka, gnojowica, pomiot	Nawozy stałe – obornik	
Bydło mleczne	1,020		0,82
Bydło mięsne	1,003		0,75
Świnie	1,10		0,67
Nioski	0,65		0,55
Brojlerki kurze	-		0,55
Indyki	-		0,50
Konie	-		0,65
Owce	-		0,60
Kozy	-		0,60

⁶⁾ W przypadku zbywania nawozów naturalnych nabijający nawozy naturalne stosuje koncentrację zawartego azotu z tabeli 9 albo stosuje koncentrację zawartego azotu z informacją o składzie nawozu naturalnego otrzymaną od zbywającego (jeżeli zbywający nawóz naturalny przeprowadził badanie zawartości azotu w odchodach zwierzęcych), albo stosuje koncentrację zawartego azotu na podstawie wyników badania zawartości azotu w nawozach naturalnych wykonanych przez nabijającego nawóz naturalny.

Obliczenie koncentracji wykonuje się przez zastosowanie wzoru:

$$k = \text{zawartość azotu} \times w$$

gdzie:

k – rzeczywista koncentracja azotu w jednostce nawozu naturalnego zawartość azotu – odpowiednia wartość z tabeli 9,
w – tabelaryczna wartość współczynnika odliczenia z tabeli 9.

⁷⁾ Ze względu na dużą zmienność stosowanych w biogazowniach rolniczych receptorów fermentatu podaną wartość można zastąpić rzeczywistą koncentrację azotu wynikającą z laboratoryjnej

analizy chemicznej wykonanej w uprawnionej do tego celu jednostce.

8) W przypadku biogazowni rolniczych produkcję produktu pofermentacyjnego (z) oblicza się na podstawie dokumentacji technologicznej cątej instalacji.

9) Krowy mleczne o wydajności mlecznej do 6 tys. litrów.

10) Krowy mleczne o wydajności mlecznej powyżej 6 do 8 tys. litrów.

11) Krowy mleczne o wydajności mlecznej powyżej 8 tys. litrów.

12) Krowy mammiki – krowy w chowie bydła mięsnego z przeznaczeniem na rozród i wyłącznie od chów cieląt, bez jakiegokolwiek zdania mleka w ciągu laktacji.

13) Inne gatunki zwierząt o łącznej masie 500 kg, z wyłączeniem ryb, niewyspecyfikowane w tabeli.